RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Kolárska č. 6, 811 06 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/19/2008 Bratislava dňa 08.04.2008
Správne konanie č.: 479-PgO/O-5564/2007 Doložka právoplatnosti:

R o z h o d n u t i e

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada") ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona e. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.") postupom v podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 479-PgO/O-5564/2007 Rádio VIVA, a.s.

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že v spravodajskom programe *Veľké správy Rádia VIVA* dňa 12.10.2007 o cca 18:01 hod. odvysielal príspevok informujúci o kritike budúceho štátneho rozpočtu, v ktorom nezabezpečil objektívnosť a nestrannosť,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu - **upozornenie na porušenie zákona**.

Podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila."*

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa, podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z., vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb., s výnimkou ustanovení § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Na svojom zasadnutí dňa 18.12.2007 začala Rada správne konanie voči vysielateľovi Rádio VIVA, a.s. vo veci možného porušenia **§ 16 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s možným nezabezpečením nestrannosti a objektívnosti v príspevku informujúcom o kritike budúceho štátneho rozpočtu, odvysielanom v programe *Veľké správy Rádia VIVA* dňa 12.10.2007 o cca 18:01 hod.

Začatie správneho konania bolo účastníkovi konania dňa 03.01.2008 riadne oznámené a súčasne bol vyzvaný, aby v lehote do 15 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k oznámeniu zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Zároveň bol účastník konania oboznámený so skutočnosťou, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť v danej veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb.

Vyjadrenie účastníka konania k oznámeniu o začatí správneho konania bolo Rade doručené dňa 21.01.2008.

* * *

Dňa 12.10.2008 o cca 18.01 hod. odvysielal účastník konania v programe *Veľké správy Rádia VIVA* príspevok informujúci o kritike budúceho štátneho rozpočtu:

Prepis príspevku:

Redaktor: *„Návrh budúceho štátneho rozpočtu dostal prvú nakladačku. V noci si ho preštudoval exminister financií Ivan Mikloš a dnes ho verejne skritizoval. Jediné pozitívum je podľa neho to, že mohol byť ešte horší. Dnes sa navyše ukázalo, že premiér Fico opäť klamal.“*

Redaktorka: *„Žiaden rozvoj, žiadna úspešná budúcnosť a absolútne zlé priority. Takto dnes zhodnotil návrh rozpočtu na rok 2008 exminister Mikloš. Stále navyše trvá na tom, že to je nedorobok a polotovar, na čo už včera premiér Fico reagoval originálnym postrehom.“*

Ivan Mikloš, exminister financií: *„Tento návrh rozpočtu je polotovarom a nedorobkom, dokonca zlým nedorobkom.“*

Robert Fico, premiér: *„Tak teda nech si ho dajú večer do mikrovlnky a nech si ho dokončia. No nech si ho dovaria, keď sa im nepáči.“*

Ivan Mikloš, exminister financií: *„Myslíte si, že to je hodné komentára alebo reakcie? Ja si nemyslím.“*

Redaktorka: *„Vláda sa chváli tým, že sa jej darí znižovať deficit. Mikloš je presvedčený, že to ale v tejto dobe nie je žiadne umenie.“*

Ivan Mikloš, exminister financií: *„Pri takmer 10%-tnom raste ekonomiky, pri raste príjmov, daňových príjmov, znižovať deficit verejných financií nie je žiadnym umením. To by naozaj dokázal aj Pinocchio.“*

Redaktorka: *„Mikloš kritizuje, že vláda nepomerne viac dáva poľnohospodárom, ako do vysokého školstva a vo viacerých oblastiach zavádza, ba priam klame. Premiér včera napríklad vyhlásil, že budúci rok dajú viacej do rozvoja bývania.“*

Robert Fico, premiér: *„Celkovo na podporu rozvoja bývania by malo ísť, myslím, 7,9 miliardy slovenských korún, čo je nárast o 7% v porovnaní s rokom 2007.“*

Ivan Mikloš, exminister financií: *„Ak pán Fico tvrdí, že sa navyšujú prostriedky na bývanie, tak jednoducho nehovorí pravdu.“*

Redaktorka: *„Či sa premiér sekol alebo vedome klamal, sa nám dnes nepodarilo na Úrade vlády zistiť. Fakt je však ten, že na bývanie pôjde budúci rok o 2 miliardy menej ako to vyhlasuje Fico. Čiže žiadne navýšenie. Bývanie naopak dostane menej. Martina Dratvová, Rádio VIVA.“*

* * *

Podľa § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.: *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“*

Pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich právnych predpisoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

V stanovisku k predmetu správneho konania účastník konania uviedol:
„Pravdou je, že v posudzovanom príspevku odzneli naozaj závažné vyjadrenia, a to predovšetkým zo strany bývalého ministra financií. Práve preto sme považovali za našu základnú a absolútnu povinnosť okamžite osloviť Úrad vlády a získať nejakú reakciu.
Redaktorka v príspevku nie naznačila, ale jednoznačne povedala, že sa jej to nepodarilo.
Sme toho názoru, že pri takej dôležitej veci ako je sú fakty v štátnom rozpočte je určite vo verejnom záujme odvysielať tieto informácie, a to aj v prípade, že sa jedna zo strán odmietne vyjadriť. Samozrejme, ak sa o to redaktorka naozaj a poctivo snažila, čo určite bol tento prípad. A, naopak, určite nemala záujem tendenčne komentovať.
Čísla, ktoré boli v tom čase v návrhu štátneho rozpočtu, a ktoré teda zazneli aj v reportáži (a táto kauza bola medializovaná) jasne potvrdzujú, že premiér nehovoril pravdu. Nie je to

teda hodnotenie redaktorky, ale fakt. Navyše, v príspevku redaktorka parafrázuje Ivana Mikloša, z čoho je zrejmé, že záver o klamaní urobil exminister a nie redaktorka. Potvrdzuje to aj následná výpoveď Ivana Mikloša („...tak jednoducho nehovorí pravdu"). Vychádzame z toho, že nehovoriť pravdu a klamať je de facto to isté.
Všetko sa navyše dialo v približne 2-3 týždňovom období, v ktorom média pravidelne konfrontovali premiérové vyjadrenia so skutočnosťou a prichádzali na vážne rozpory (napríklad prirovnanie DDS k nebankovým subjektom, obvinenia NBS kvôli licenciám...).
V snahe o skutočnú objektivitu redaktorka navyše a napriek všetkému pripúšťa aj isté významové odtiene používaných slov, a teda aj to, že premiér naozaj nemusel zámerne klamať a nehovoril pravdu iba preto, že sa pomýlil."

Konfrontujúc uvedenú argumentáciu účastníka konania Rada uvádza nasledovné:

V zmysle **§ 16 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z.z. je vysielateľ povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov; **názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru**.

Predmetný príspevok informoval o kritike budúceho štátneho rozpočtu. V rámci príspevku sa k danej téme vyjadril premiér Róbert Fico a exminister financií Ivan Mikloš. Z obsahu príspevku vyplynulo, že vyjadrenie Úradu vlády k predmetnej téme sa redaktorke nepodarilo získať. Išlo však o sprostredkované tvrdenie, ktoré nie je možné verifikovať.

V prípade predmetného príspevku Rada, z hľadiska posudzovania možného porušenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., vyhodnotila ako problematické vyjadrenie redaktora, ktoré odznelo pri zahlásení príspevku: *„Návrh budúceho štátneho rozpočtu dostal prvú nakladačku. V noci si ho preštudoval exminister financií Ivan Mikloš a dnes ho verejne skritizoval. Jediné pozitívum je podľa neho to, že mohol byť ešte horší.* ***Dnes sa navyše ukázalo, že premiér Fico opäť klamal.****"* Zmienka o tom, že premiér Róbert Fico klamal, sa v rámci príspevku vyskytla opakovane.

V stanovisku k predmetu daného správneho konania účastník konania uviedol, že v prípade predmetného tvrdenia vychádzal z vyjadrenia exministra financií Ivana Mikloša, ktoré odznelo v závere príspevku, cit: *„Ak pán Fico tvrdí, že sa navyšujú prostriedky na bývanie, tak jednoducho nehovorí pravdu."* Uvedené vyjadrenie I. Mikloša bolo reakciou na vyjadrenie R. Fica: *„Celkovo na podporu rozvoja bývania by malo ísť, myslím, 7,9 miliardy slovenských korún, čo je nárast o 7% v porovnaní s rokom 2007."*

Z obsahu príspevku vyplynulo, že redaktorka sa v tejto súvislosti následne obrátila so žiadosťou o vyjadrenie na Úrad vlády. Vyjadrenie Úradu vlády sa jej však nepodarilo získať. Napriek skutočnosti, že s tvrdením účastníka konania, cit: *„... Sme toho názoru, že pri takej dôležitej veci ako je sú fakty v štátnom rozpočte je určite vo verejnom záujme odvysielať tieto informácie, a to aj v prípade, že sa jedna zo strán odmietne vyjadriť.",* sa Rada stotožňuje, má zároveň za to, **že v úvode príspevku odprezentované obvinenie premiéra z klamstva, bez bližšej konkretizácie súvisiacich faktov, vyznieva zavádzajúco**, v neprospech premiéra R. Fica.

V kontexte uvedeného Rada vyhodnotila skutočnosť, že redaktorka v závere príspevku pripustila, že premiér neklamal, ale sa pomýlil, cit: *„Či sa premiér sekol alebo vedome klamal, sa nám dnes nepodarilo na Úrade vlády zistiť...",* za irelevantnú, nakoľko má za to,

že uvedené vyjadrenie nebolo v žiadnom smere na prospech objektívnosti sprostredkovanej informácie.

Na základe uvedeného má Rada za to, že v tomto prípade **redaktor použil subjektívny hodnotiaci komentár v negatívnom kontexte a dospela k záveru, že v príspevku neboli naplnené kritéria objektívnosti a nestrannosti v zmysle zákona č. 308/2000 Z.z.** Rada preto skonštatovala, že odvysielaním príspevku informujúcom o kritike budúceho štátneho rozpočtu, odvysielanom v programe *Veľké správy Rádia VIVA* dňa 12.10.2007 o cca 18:01 hod. účastník konania **porušil ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.**

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt).
Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnemu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt.
Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

P o u č e n i e

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. nie je možné odvolať. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. OSP.

V zmysle § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné a vykonateľné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:
1x účastník konania Rádio VIVA, a.s.
2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

Valéria Agócs
predsedníčka Rady
pre vysielanie a retransmisiu